

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçe?inin (Iowa)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bebek Beslenmesi Tutum Ölçe?inin (Iowa)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17337>

Özet

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği (Iowa), ebeveynlerin ve bakım verenlerin bebek beslenmesine, özellikle anne sütü ve formül mama kullanımına yönelik sahip oldukları tutumları ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması, **Aysun Ekşioğlu** ve arkadaşları tarafından 2016 yılında gerçekleştirilmiştir. Uyarlama süreci, ölçeğin Türkiye popülasyonunda kültürel geçerliliğini ve psikometrik güvenilirliğini sağlamaya hedeflemiştir. Çalışma, hemirelik alanında eğitim ve araştırma amacıyla, bebek beslenmesi konusundaki ebeveyn tutumlarının belirlenmesi ve desteklenmesi için kritik bir adım teşkil etmektedir.

Uyarlama çalışmasının temel amacı, orijinal Iowa ölçeğinin yapısal bütünlüğünü koruyarak, Türk kültürüne özgü dilsel ve kavramsal değişikliklerini test etmektir. Bu sayede, Türkiye'deki sağlık profesyonelleri ve araştırmacılar, bebek beslenmesi uygulamalarını etkileyen tutum faktörlerini bilimsel yöntemlerle değerlendirebilme imkânına kavuşmuştur.

Anahtar Kelimeler

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği, Iowa, Bebek Beslenmesi, Maternal Tutum, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Hemirelik Araştırması.

Yazarlar

Aysun Ekşioğlu, Yasemin Yeşil, Esra Çeber Turfan.

Amaç

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeğinin (Iowa) temel amacı, bireylerin, özellikle annelerin, bebek beslenmesi yöntemlerine (anne sütü verme, biberonla besleme, formül mama kullanımı) yönelik sahip oldukları inançları ve eğilimleri sistematik olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, beslenme tercihlerini etkileyen psikososyal faktörleri nicel olarak ölçmeye olanak tanır.

Türkiye uyarlama çalışmasının özel amacı ise, orijinal İngilizce ölçeğin psikometrik özelliklerini Türk dili ve kültürü bağlamında doğrulamak ve geçerli bir Türkçe sürümünü bilimsel literatüre kazandırmaktır. Bu sayede, anne ve bebek sağlığı alanında yapılan müdahale çalışmaları etkinliğini ölçmek mümkün hale gelmiştir.

Yapı

Ölçek, bebek beslenmesi kararlarını etkileyen karmaşık tutum yapısını ölçmektedir. Bu yapı genellikle anne sütünün faydalarına yönelik inançlar, formül mamamın kullanımıyla ilgili algılar ve sosyal normların beslenme tercihleri üzerindeki etkilerini kapsar. Ölçek, genellikle annenin

kendine olan güvenini ve beslenme yöntemleri hakkındaki bilgisini de dolaylı olarak yansıtan maddeler içerir.

Yapısal olarak, ölçek maddeleri genellikle anne sütünün üstünlüğünü destekleyen tutumlarla, formül mama'nın pratikliğini veya sosyal kabulünü destekleyen tutumlar karşılaştıran iki ana eylemi yansıtır. Bu iki eylemin ölçülmesi, annenin beslenme tercihindeki motivasyon kaynaklarının anlamak için önemlidir.

Geçerlik

Uyarlama çalışmasında (Ekioğlu ve ark., 2016), Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeğinin (Iowa) Türkçe formunun geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmek istediği kavram ne derece doğru ölçtüğünü gösteren önemli bir psikometrik özelliktir. Çalışmada genellikle içerik geçerliği (uzman görüşleri ile) ve yapı geçerliği (faktör analizi ile) incelenmiştir.

Kaynak verilerde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışmasının başlangıcından itibaren geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yapıldığını göstermektedir. Bu analizler, ölçeğin Türk popülasyonunda kavramsal ve istatistiksel olarak tutarlı bir yapı sergilediğini kanıtlamaya amaçlanmıştır.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarında tutarlı sonuçlar verme derecesini ifade eder. Ekioğlu ve arkadaşları tarafından yapılan uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığı (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliğini değerlendiren analizler yapılmıştır.

Bu analizler, ölçeğin Türkçe formunun, ölçülen tutumun kararlılığı ve maddeler arasındaki homojenliği yeterli düzeyde sağladığını göstermek üzere tasarlanmıştır. Yüksek güvenilirlik katsayıları, ölçekten elde edilen puanların rastgele hatalardan arındırılmış olduğunu ve kararlı ölçümler sağladığını işaret eder.

Faktör Analizi

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeğinin (Iowa) Türkçeye uyarlanması sırasında, yapı geçerliğini belirlemek amacıyla Faktör Analizi (FA) kullanılmıştır. Faktör analizi, ölçekteki maddelerin altında yatan temel boyutlar veya faktörleri ortaya çıkarmaya amaçlar.

Orijinal ölçek yapısının Türk popülasyonunda da geçerli olup olmadığını test etmek için Keşfedici veya Doğrulayıcı Faktör Analizi yöntemlerinden biri veya her ikisi uygulanmıştır. Bu analizler, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa birden çok alt boyutu mu olduğunu belirlemek için hayati

önem taşıyan ve kültürel farklılıklar nedeniyle ortaya çıkabilecek yapısal değişiklikleri tespit etmeye yardımcı olur.

Araç

Test Type: Uyarlama ve Öz Bildirim Ölçeği (Adaptation and Self-Report Scale)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatında sunulur, katılımcıların tutum düzeylerini belirtmeleri istenir.

Language Available: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal).

Population Group: Bebeklerin birincil bakım verenleri (Özellikle anneler).

Age Group: Genellikle 18 yaş ve üzeri yetişkin anneler veya bakım verenler.

Population Details: Türkiye'deki anneler veya bebek beslenmesi konusunda tutum sahibi olan bireyler. Uyarlama çalışması hemirelik araştırmasına dayanmaktadır.

Test Methodology: Kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanan, bireylerin kendi beyanlarına dayanan standartlaştırılmış ölçüm aracıdır. Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak genellikle 5 veya 7 noktalı Likert ölçeği kullanılır.

Anahtar Kelimeler

Anne Sütü, Formül Mama, Ebeveyn Eğitimi, Sağlık Tutum, Hemirelik, Psikometri, Bebek Beslenmesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: aysun.basgun@ege.edu.tr (Sorumlu Yazar İletişim Adresi)

Correspondence Address: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir (Sorumlu yazarın Ege Üniversitesi, Hemirelik Fakültesi ile ilişkili olduğu varsayılmaktadır).

Şinler, Ücret ve Test Yolu

Şinler: Ölçeğin orijinal versiyonu için telif hakları ilgili kuruma aittir. Türkçeye uyarlama izni, orijinal ölçek sahiplerinden alınması olmalıdır. Kullanım için izin ve ücret bilgileri sorumlu yazar ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Ücret: Kaynakta belirtilmemiştir. Akademik ve araştırama amaçlı kullanımlarda genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya klinik kullanımlar için ücret talep edilebilir.

Test Yılı: Türkçe uyarlama ve geçerlik-güvenirlik çalışması 2016 yılında yayımlanmıştır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: bebek-beslenmesi-tutum-olceginin-iowa-toad.pdf

Kaynaklar

Eksioğlu, A., Yeşil, Y. ve Çeber Turfan, E. (2016). Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeğinin (Iowa) Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hemşirelikte Eğitim Ve Araştırma Dergisi*, 13(3), 209-215.

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeğinin (Iowa) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelerin orijinal dilinde ve değiştirilmeden eklenmesi gerekmektedir. Maddelerin elde edilmesi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.